

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **A. J.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem, se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 3. 2019, č. j. OAM-797/ZA-ZA11-VL13-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2020, č. j. 1 Az 22/2019 - 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 3. 2019, č. j. OAM-797/ZA-ZA11-VL13-2018, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 3. 2. 2020, č. j. 1 Az 22/2019 - 25, zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného. Shodně s žalovaným dospěl k závěru, že žalobce nebyl v zemi svého původu pronásledován ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce totiž výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl členem žádné politické strany či zastáncem určitých politických názorů, přičemž ani důvody svého odchodu z Uzbekistánu s touto problematikou nespojoval. Trestní stíhání žalobce nemá politický ani diskriminační charakter a žalobce žádnými důkazy nepodpořil ani svou zmínku o jeho zmanipulování. Žalobcova tvrzení pak městský soud označuje za zveličené a nepodložené domněnky, které jsou vydávány za skutečnost. Ani z nich však nevyplývá nestandardní postup v rámci trestního stíhání. Městský soud naopak uzavřel, že státní orgány Uzbekistánu se snažily spíše situaci smírně vyřešit, než ji vyhrotit v neprospěch žalobce. O nesprávnosti tvrzení o zmanipulovaném trestním stíhání s hrozbou vysokého trestu podle městského soudu svědčí i to, že žalobci bylo bez problémů umožněno vycestovat ze země původu. S ohledem na to, že stěžovatel se zpočátku označoval za ekonomického migranta, ve spojení s načasováním žádosti o mezinárodní ochranu (v poslední den stanovený k vycestování), považoval městský soud jeho žádost za účelovou. Podle závěru městského soudu tedy žalovaný postupoval v řízení o udělení mezinárodní ochrany v souladu se zákonem, své rozhodnutí odůvodnil dostatečným způsobem a skutkový stav, o nějž se opřel, má dostatečnou oporu ve správním spisu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] V kasační stížnosti, kterou žalobce (dále jen „stěžovatel“) tento rozsudek městského soudu napadl, se poukazuje na jeho nepřezkoumatelnost a nezákonnost, neboť existují skutkové důvody pro vyhovění jeho žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž městský soud se těmito důvody dostatečně nezabýval. Stěžovatel namítá, že městský soud i žalovaný založili svá rozhodnutí především na jeho nevěrohodnosti, aniž by se dostatečně zabývali podstatou jeho azylového příběhu. Městský soud a žalovaný přitom přenášeli veškeré důkazní břemeno na něj, přestože takový přístup v azylových věcech není přijatelný, což podle stěžovatele vyplývá např. z příručky vydané vysokým komisařem pro uprchlíky OSN v roce 1992. K použitým zprávám státních a mezinárodních institucí pak stěžovatel uvedl, že nemohly být dostatečným podkladem pro rozhodování, neboť byly neaktuální a nevztahovaly se ke stěžovatelem uplatňovaným azylovým důvodům.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jak jeho rozhodnutí, tak i kasační stížností napadený rozsudek městského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Uvádí, že se žádosti žalobce i jeho následnými námitkami důkladně zabýval, přičemž trvá na správnosti jím vydaného rozhodnutí. Dále poukázal zejména na zásadu aktivity žadatele o azyl, podle níž je právě na něm, aby přesvědčivě sdělil správnímu orgánu všechny okolnosti významné pro udělení mezinárodní ochrany.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2016 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, kdy Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[6] Nejvyšší správní soud však neshledal, že by se městský soud dopustil zásadního pochybení nebo že by se při rozhodování v dané věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

pokračování

[7] K námitce stěžovatele o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku postačí toliko uvést, že městský soud se řádně zabýval všemi žalobními body, jedná se o rozhodnutí srozumitelné a opřené o dostatečné odůvodnění, z něhož je zcela zřejmé, proč v posuzované věci neshledal splnění zákonných podmínek pro udělení některé formy mezinárodní ochrany.

[8] K námitce, že městský soud i žalovaný zamítli žádost o mezinárodní ochranu především pro nevěrohodnost stěžovatele, lze uvést, že přestože poukázali na skutečnosti svědčící o účelovosti podané žádosti, stejně se azylovým příběhem zabývali. Svá rozhodnutí pak řádně odůvodnili, přičemž je z nich zřejmé, že hlavním důvodem pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu bylo, že s ohledem na stěžovatelovu výpověď nevnímali skutečnosti údajně mu hrozící jako reálné. S tímto závěrem se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Ze stěžovatelem popsaného chování uzbeckých orgánů činných v trestním řízení je totiž zřejmá snaha po smírném vyřešení věci, o čemž svědčí opakovaná jednání s vyšetřovatelem i inspektorem, kteří podle stěžovatele apelovali na dohodu mezi ním a poškozenými. I skutečnost, že stěžovatel byl po celou dobu stíhán na svobodě, bylo mu umožněno opustit zemi a v době jeho nepřítomnosti nebyla vyvíjena žádná relevantní činnost směřující k jeho návratu či např. nátlaku na jeho příbuzné či přátele, svědčí o tom, že jeho trestní stíhání není vedeno snahou uložit mu přísný trest vězení z důvodu osobní pomsty, jak tvrdí. Skutečnost, že trestní stíhání za banální a důkazně nenáročný přečin nebylo skončeno během čtyř měsíců, kdy byl stěžovatel v Uzbekistánu, ani po jeho následném odjezdu ze země, rovněž svědčí o tom, že poškozený nemá na orgány činné v trestním řízení takový vliv, jak tvrdí stěžovatel, nebo že na jeho trestním stíhání nemá takový zájem.

[9] Ke kasační námitce o nemožnosti přenášet důkazní břemeno na stěžovatele lze uvést, že povinností žalovaného je žádost o udělení mezinárodní ochrany posoudit na základě skutečností, které žadatel uvede či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, z hlediska všech zákonných forem mezinárodní ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují, jak vyplývá z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 5 Azs 6/2010 - 107. Pokud však stěžovatel v posuzovaném případě netvrdil žádné relevantní skutečnosti, nemohl žalovaný u něho shledat existenci podmínek pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2008, č. j. 7 Azs 25/2008 - 105). Městský soud tedy nepochybil, když dospěl ke stejnému závěru.

[10] Ani námitce stěžovatele o neaktuálnosti zpráv o zemi původu a o jejich neaplikovatelnosti na danou věc nelze přisvědčit. Žalovaný při svém rozhodování vycházel ze zpráv z přelomu let 2017 a 2018, tedy z nejaktuálnějších dostupných zdrojů. Z nich přitom vyplývá, že z hlediska politických práv a občanských svobod se situace v Uzbekistánu mírně zlepšuje. A byť je se stěžovatelem nutné souhlasit, že pro posouzení jádra jeho azylového příběhu nejsou tyto zprávy příliš relevantní, je rovněž nutné konstatovat, že žalovaný z těchto zpráv vycházel zejména při posuzování obecné situace v zemi, nikoliv při zkoumání konkrétních aspektů stěžovatelovy specifické situace. K tomuto účelu přitom tyto zprávy byly zcela vhodné, a jejich použití tak není možné považovat za nesprávné. Z nich přitom vyplývá, že u stěžovatele není splněna ani jedna z podmínek doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (jež jediná teoreticky přichází v úvahu). Stěžovatel osobně v řízení před žalovaným v souvislosti se svým trestním stíháním ani okrajově nezminil, že by mu ze strany uzbeckých orgánů hrozilo mučení, nelidské či ponižující zacházení ani svévolné násilí. Trestní stíhání pak samo o sobě nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[11] S ohledem na uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti a městský soud se v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu jednotlivých ustanovení zákona o azylu, který je v judikatuře vyjádřen. Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, ani žádný jiný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[12] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu